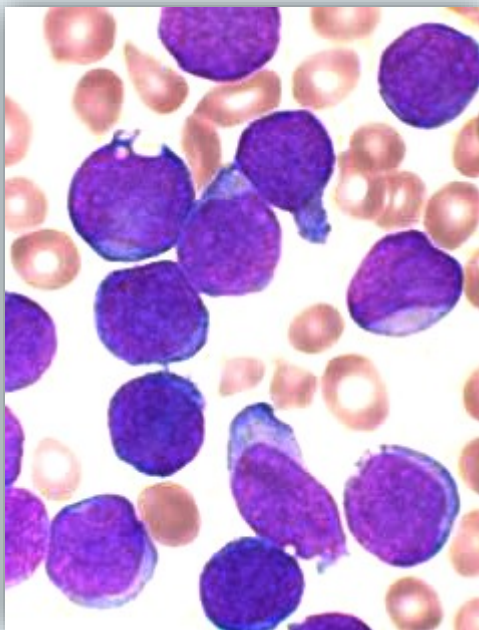

هواشانی

لوسمی حاد لنفوبلاستی acute lymphoblastic leukemia

روبان نارنجی
نماد ALL

◆ اثربخشی شیمی درمانی:

اگر بعد از گذشت ۵ هفته (برخی منابع ۲ هفته هم گزارش کرده‌اند)، هیچ اثری از لوسمی در بیمار وجود نداشته باشد، ادامه درمان بهتر پیش خواهد رفت.

◆ نوع ALL

◆ جنسیت:

دختر بچه‌ها نسبت به پسر بچه‌ها شانس بهبودی بیشتری دارند.

◆ میزان انتشار به سایر اندامها:

وجود سلول‌های Blast در مایع مغزی نخاعی، و بیضه‌ها (در پسران) شانس بهبودی را کاهش می‌دهد.

◆ تعداد کروموزوم:

اغلب سلول‌های سرطان خون، بیش از ۵۰ کروموزوم دارند که به آن هایپرپلوئیدی (Hyperdiploidy) گفته می‌شود. در سلول‌های طبیعی تعداد کروموزوم ۴۸ تاست. محققان معتقدند هر چه تعداد کروموزوم بیشتر باشد، شانس بهبودی بیشتر است. خصوصاً اگر در کروموزوم‌های ۴، ۱۰ و ۱۷ باشد. گاهی اضافه بودن کروموزوم با ایندکس DNA تعریف می‌شود که بصورت بالاتر از ۱/۱۶ در جواب پاتولوژی مشخص می‌شود. اما برعکس اگر تعداد کروموزوم کمتر از ۴۸ باشد، شانس بهبودی کاهش می‌یابد.

◆ جابجایی (Translocation) کروموزوم:

سرطان یعنی بهم ریختگی و آسیب ژن‌ها، یکی از این آسیب‌ها جابجایی است. یعنی بخشی از ژن یک کروموزوم با یک ژن در کروموزوم دیگر جابجا می‌شود.

جابجایی بین کروموزم‌های ۲۱ و ۱۲ پیش‌آگهی خوبی دارد. اما جابجایی بین کروموزم‌های ۱ و ۱۹ یا ۴ و ۱۱ چندان خوب نیست.

✓ پیش‌آگهی هم از آن مباحث چالش برانگیز پزشکی است. چه بسا پزشکان شانس بهبودی بیماری را کم می‌دانند، اما بیمار بهبود پیدا می‌کند یا برعکس. خصوصاً در سال‌های اخیر با پیشرفت‌هایی که در علم پزشکی شاهد هستیم، شانس بهبودی بسیار بیشتر است.

روش‌های درمانی ALL

- ◆ شیمی درمانی
- ◆ اشعه درمانی
- ◆ کورتون درمانی
- ◆ پیوند مغز استخوان
- ◆ شیمی درمانی داخل نخاعی (IT)
- ◆ ایمنی درمانی
- ◆ فاکتور رشد خونساز

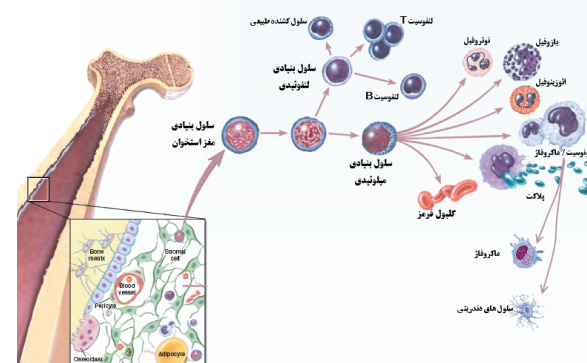
پیش‌آگهی (شانس بهبودی)

یکی از سؤالاتی که ذهن همه‌ی مبتلایان به ALL را درگیر می‌کند، این است که شانس بهبودی (پیش‌آگهی) در این بیماری چقدر است. خب پاسخ به این سؤال بسیار دشوار است! چون شانس بهبودی به یک عامل تکی مانند نوع سرطان خلاصه نمی‌شود. قبل از اینکه به این مطلب بپردازیم.

عواملی که ممکن است بر روی شانس بهبودی (پیش‌آگهی) بیمار تاثیر مثبت یا منفی بگذارد عبارتند از:

◆ سن بیمار:

هرچه سن بیمار کمتر باشد، درمان موفقیت‌آمیزتر است.

◆ نتایج آزمایش CBC:

تعداد گلبول سفید (WBC) در زمان تشخیص یکی از شاخص‌های شانس بهبودی محسوب می‌شود. پزشکان معتقدند هرچه Blast در زمان شروع درمان کمتر باشد، شانس بهبودی بیشتر است. بهتر است تعداد Blast کمتر از ۵۰۰۰ باشد.

علائم و نشانه‌های ALL

سلولهای گلبول سفید سرطانی خون، Blast نامیده می‌شوند. در همه لوسمی‌های حاد، از جمله ALL، سرعت تکثیر Blast بالاست. در مدت کوتاهی این Blastها از بافت مغز استخوان وارد جریان خون بیمار شده و مشکلاتی را برایش رقم می‌زنند:

علائم شبه سرماخوردگی

سلولهای Blast در مغز استخوان رشد و تکثیر می‌شوند. این مسئله مجال را برای سلولهای بنیادی سالم جهت تولید سلولهای خونی، کاهش می‌دهد؛ در نتیجه گلبول سفید، قرمز و پلاکت سالم کاهش پیدا می‌کند. کاهش هر کدام، علایمی دارد:

کاهش تولید گلبول سفید:

موجب می‌شود بیمار به سرعت و سهولت مبتلا به عفونت شود. بیمارانی لوسمی تا قبل از تشخیص قطعی اغلب دچار تب، تعریق شبانه، ضعف و خستگی هستند.

✓ پزشکان توصیه می‌کنند اگر فردی بیش از دو هفته دارای چنین علایمی بود و با درمانهای رایج بهبود نیافت، حتما نیاز به بررسی بیشتر دارد.

کاهش گلبول قرمز:

کاهش گلبول قرمز در بیماران مبتلا به ALL موجب کاهش هموگلوبین و آنمی (کم‌خونی) می‌شود. از نشانه‌های آن: احساس سرما، سردرد ملایم، تنگی نفس و ظاهر رنگ پریده است.

کاهش پلاکت:

پلاکت در بند آوردن خونریزی نقش دارد. کاهش آن در بیماران ALL موجب کبودی‌های فراوان و بی‌دلیل پوست، خون دماغ مکرر، خونریزی مکرر لثه، تاخیر در بند آمدن خونریزی جراحی، طولانی شدن دوره پرید در خانمها (گاهی اصلا متوقف نمی‌شود)، و لکه‌های نقطه‌ای بنفش و قرمز در پوست (پتشی و پورپورا) تمام بدن می‌شود.

اکیموز (کبودی) پتشی و پورپورا

تورم و بزرگی غدد لنفاوی

خون، بافتی سیال است؛ بنابراین سرطان خون مانند سرطان معده یا ریه ظاهر جامد و توده‌ای ندارد. تکثیر بسیار بالای Blast در ALL موجب ازدحام و تجمع آنها در بافتهای مختلف می‌شود که شایعترین آنها غدد لنفاوی است.

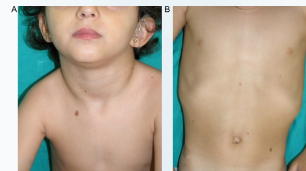
سلولهای لنفوسیتی بیشتر در غدد لنفاوی ساکن هستند به همین دلیل در بسیاری از مبتلایان به ALL، ما شاهد تورم و برجستگی غدد لنفاوی خصوصاً در ناحیه گردن و زیر بغل هستیم. از دیگر اندامهایی که ممکن است دچار تورم می‌شوند، طحال و کبد است.

✓ تجمع Blast در ریه موجب سرفه های فراوان و تنگی نفس و گاهی توده

در ریه می‌شود.

✓ تجمع Blast در اطراف پرده پوشاننده مغز (منژ) موجب تهوع، تشنج،

تاری دید و سردرد می‌شود.

تورم غدد لنفاوی

درد مفاصل و استخوان

سلولهای لوسمی عمر کوتاهی دارند و بسرعت می‌میرند، در عین حال تعدادشان زیاد است. لاشه سلولهای مرده، موجب ازدیاد مواد سمی در خون، از جمله اسید اوریک می‌شود.

تجمع اسید اوریک در مفاصل درد ایجاد می‌کند و در مراحل پیشرفته به کلیه‌ها آسیب می‌زند.

خیلی از مواقع پزشک معالج قبل از شروع درمان لوسمی، ابتدا میزان اسید اوریک را کاهش می‌دهد. داروهایی کاهنده اسید اوریک، آلوپورینول و راسبوریکاس (Rasburicase) هستند.

✓ توجه: علائمی که ذکر شد، در بسیاری از بیماری‌ها مشترک است و نشانه‌ی قطعی ALL نیست.

علتهای ALL

با وجود تلاش شبانه‌روزی محققان هنوز علت قطعی ALL ناشناخته است. البته این در مورد همه سرطان‌ها صدق می‌کند. تحقیقات نشان می‌دهد برخی عوامل می‌توانند شانس ابتلا را افزایش دهند:

- ◆ تماس با اشعه رادیواکتیو
- ◆ تماس با برخی مواد شیمیایی (مثل بنزن)
- ◆ اعتیاد به مواد مخدر
- ◆ ابتلا به عفونت‌های ویروسی (مثل HTLV-1)
- ◆ ابتلا به عفونت ویروس اپشتن - بار (EBV)
- ◆ مبتلایان به سندرم داون (مونگولیسم)
- و صدها علت دیگر.

روش‌های تشخیص ALL

- ◆ نمونه‌برداری از مغز استخوان (Bone Marrow Biopsy)
- ◆ بررسی مایع مغزی نخاعی
- ◆ عکس رادیولوژی ریه
- ◆ آزمایش خون
- ◆ سایر روش‌های تشخیصی

سونوگرافی اندامهای شکمی، سی‌تی‌اسکن و MRI ممکن است در مراحل اولیه درمان ضروری نباشد؛ اما حتما در ادامه ضرورت پیدا می‌کند.

